

El Taller Escola d'Arqueologia de Tarragona

El propassat 7 de maig, va tenir lloc a l'Ajuntament de Tarragona l'acte oficial de clausura del Taller Escola d'Arqueologia, el qual ha desenvolupat la seva activitat des del 15 de desembre de 1986 fins al 20 d'abril de 1990. Hem demanat als membres de TED'A un breu informe del treball realitzat al llarg dels tres anys i escaig transcorreguts, treball que ha de servir de base per a l'actuació pròxima del nou Centre d'Arqueologia Urbana de Tarragona (CAUT) creat per l'Ajuntament i la Generalitat.

Els objectius

La importància del patrimoni arqueològic de Tarragona i la necessitat ineludible de donar-li el millor tractament van portar l'Ajuntament de la ciutat, a finals de 1986, a crear el Taller Escola d'Arqueologia (TED'A). Aquest centre formava part del programa d' *Escuelas Taller para la Rehabilitación del Patrimonio*, endegat per l' *Instituto Nacional de Empleo* (INEM) i el *Fons Social Europeu*, institucions que han participat en la seva financiació.

Els objectius prioritaris del Taller Escola d'Arqueologia van ser, des de la seva creació, els següents:

- Formar una sèrie d'especialistes en diverses professions vinculades amb l'arqueologia (arqueòlegs, restauradors, delineaents, caps de colla i auxiliars d'excavació). Aquest objectiu els ofería un augment dels seus coneixements teòrics i pràctics i, per tant, els facilitava la incorporació al mercat laboral. La ciutat necessitava un equip interdisciplinari, ben qualificat, capaç de fer front a les necessitats de recerca, protecció, manteniment i difusió del patrimoni arqueològic.

- Realitzar l'excavació i l'estudi arqueològic de la capçalera del Circ i del conjunt de l'Amfiteatre. Dos importants conjunts de propietat municipal, objecte d'un projecte de recuperació i restauració; calia, doncs, realitzar les recerques necessàries per conèixer l'evolució històrica d'ambdós conjunts i el seu estat de conservació per tal de poder definir la restauració.

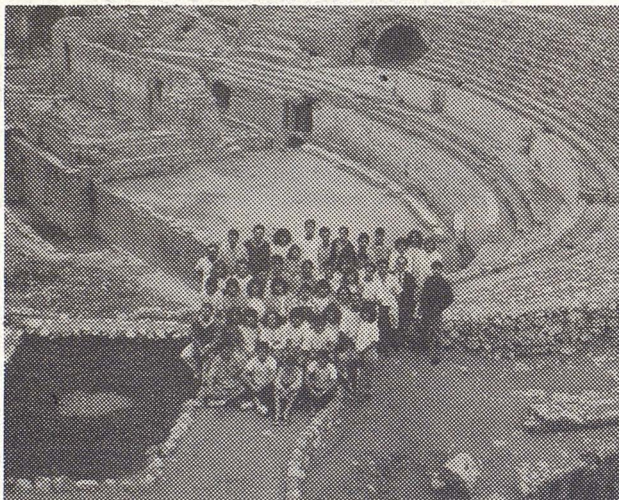
- Potenciar la relació entre el ciutadà i l'arqueologia. Apropar als ciutadans

dans de Tarragona, mitjançant una correcta difusió, un patrimoni que és l'exponent material de la nostra història col·lectiva i que, com a tal, hem de respectar i protegir.

La formació dels alumnes

Un dels elements característics del TED'A, respecte a altres escoles-taller del programa, era l'heterogeneïtat dels seus 48 alumnes. Si bé tots es trobaven en situació d'atur i eren menors de 25 anys, hi havia una sensible diferència d'edats i de nivells d'estudis. Això és normal si tenim en

FOTO CEDIDA PEL GRUP TED'A

compte la diversitat de les cinc categories professionals en les quals s'han especialitzat.

- **Arqueòlegs** (6). Llicenciats en arqueologia. La seva formació s'ha encaminat a donar-los l'oportunitat de realitzar tot el procés d'estudi arqueològic; començant per la recerca documental, seguint amb la direcció de treballs de camp i l'estudi global i la publicació dels resultats. La seva tasca està supervisada per diversos professors.

- **Restauradors** (3). Llicenciats en Belles Arts (especialitat Restauració) o en Arqueologia. S'encarreguen de la restauració de peces procedents de les excavacions, utilitzant un criteri selectiu que procura mantenir l'estat de conservació de la peça en el moment de la seva trobada, la seva originalitat respecte de les col·leccions existents, tenint en compte les necessitats que planteja el seu estudi i l'interès a treballar amb diversos ti-

pus de materials i objectes.

- **Delineants** (4). Titulats en Formació Professional, branca de Delineació. Responsables, sota el control del professor, de l'aixecament planimètric de les excavacions i dels monuments, de passar a tinta els dibuixos de materials -elaborats per arqueòlegs- i de preparar els panells divulgatius i les publicacions.

- **Caps de colla** (5). Ensenyament General Bàsic. Són els responsables dels grups de treball (integrats per sis auxiliars d'excavació), de l'organització i distribució de la feina, dels horaris i del control de material.

- **Auxiliars d'excavació** (30). Ensenyament General Bàsic. La seva tasca consisteix en la realització de les excavacions i treballs, sota el control dels caps de colla i la direcció dels arqueòlegs. Realitzen també la neteja i siglada dels materials procedents de les excavacions. També han rebut una formació especialitzada en jardineria, en l'ofici de paleta i vigilància de museus i monuments.

Les sortides professionals

La formació rebuda pels alumnes del Taller-Escola d'Arqueologia ha estat orientada, bàsicament, a crear un bon equip de professionals capaç de treballar per al patrimoni. Des d'aquest punt de vista, estem convençuts que el *curriculum vitae* col·lectiu del TED'A serà una base important per a les expectatives laborals dels diversos membres de l'equip.

Això no obstant, s'ha promogut la creació d'una Cooperativa d'Excavacions (CODEX) que ha quedat constituïda immediatament després de la fi de l'Escola. Aquesta cooperativa està integrada per catorze alumnes (entre arqueòlegs, caps de colla i auxiliars) i està destinada a donar resposta a les necessitats de tipus arqueològic que es puguin plantejar a diverses administracions (subministrament de personal especialitzat, realització d'excavacions, manteniment i vigilància de monuments o zones arqueològiques, programes de difusió i dinamització de jaciments, etc.). Poc abans de finalitzar el grup-

TED'A, la cooperativa disposava ja de diverses expectatives de treball i ha presentat diferents projectes a ajuntaments de la zona. A hores d'ara, porta a terme una campanya d'excavacions a Empúries per encàrrec de la Diputació de Barcelona. L'impuls que les diverses institucions, bàsicament l'Ajuntament de Tarragona i la Generalitat de Catalunya, donin a les tasques de protecció, investigació i potenciació del nostre patrimoni arqueològic seran, sense cap mena de dubte, els elements fonamentals perquè el TED'A assoleixi plenament els seus objectius pel que fa a la inserció en el mercat laboral de les persones formades en el seu si i perquè la ciutat pugui continuar amb la recuperació dels seus monuments.

La publicació dels resultats

Tot i que la finalitat del Taller-Escola d'Arqueologia, com a institució dependent dels programes ocupacionals i formatius de l'INEM, no era la de desenvolupar un programa de publicacions propi, la seva tasca científica feia necessària la creació d'uns mitjans de difusió adients que fessin accessible la recerca arqueològica a tots els professionals d'aquesta disciplina. Per aquest motiu, van nèixer les *Memòries d'excavació*, una sèrie monogràfica que permetia -des del mateix Taller- elaborar, de manera exhaustiva, les dades obtingudes en el treball de camp que requerissin un estudi aprofundit i complet. La redacció de les memòries i la confecció de la part gràfica (amb el muntatge i la maquetació corresponents) han estat realitzades pels membres del TED'A, la qual cosa ha permès conèixer directament -sobretot als arqueòlegs i dibuixants- la problemàtica plantejada en la publicació d'obres d'aquestes característiques. Tanmateix, el TED'A ha tingut sempre present que tota intervenció arqueològica finalitzada en el moment en què és donada a conèixer científicament mitjançant la seva publicació. Per

aquesta causa, actuacions que no tenien una entitat suficient com per ser publicades dins la sèrie *Memòries d'excavació* han estat lliurades a revistes o a sèries científiques, o bé són la base d'una sèrie de comunicacions presentades a algunes reunions o congressos de la matèria. De la mateixa manera, certs treballs estrictament d'investigació arqueològica han estat publicats per aquests canals. En el moment de la fi del TED'A, encara no ha aparegut el quart i darrer volum de la sèrie *Memòries d'excavació* relatiu als treballs del Circ, i es troben en premsa diversos articles i ponències, que aniran sortint en el curs dels pròxims mesos.

Bibliografia de producció pròpia

a) Memòries científiques:

-*Els enterraments del Parc de la Ciutat i la problemàtica funerària de Tàrraco*, "Memòries d'excavació", núm. 1, Tarragona 1987, IX+212 pàgs., 123 figs.+X làms.

-*Un abocador del segle V d. c. en el Fòrum provincial de Tàrraco*, "Memòries d'excavació", núm. 2, Tarragona 1989, X+462 pàgs, 253 figs.

-*L'amfiteatre romà de Tarragona, la basílica visigòtica i l'església romànica*, "Memòries d'excavació", núm. 3, Tarragona 1990, VIII+470 pàgs., 450 figs., a més d'una carpeta amb XVII làmines desplegable.

b) Obres de difusió:

-*Coneguem l'arqueologia*, "Quaderns de Difusió", núm. 0, Tarragona 1987, 8 pàgs.

-*El Circ/ El Circo/ The Circus*, "Quaderns de Difusió", núm.1, Tarragona 1988 i 1989, 12 pàgs.

-*L'Amfiteatre/ El Anfiteatro/ The Amphitheatre*, "Quaderns de Difusió", núm. 2, Tarragona 1988 i 1989 i 1990, 12 pàgs.

-*El Fòrum/ El Foro/ The Forum*, "Quaderns de Difusió", núm. 3, Tarragona 1989, 12 pàgs.

-*Taller Escola d'Arqueologia 1987-1990 (memòria final)*, Tarragona 1990, 46 pàgs.

GRUP TED'A

FOTO CEDIDA PEL DIARI DE TARRAGONA

Urbà /Rural

Una revista de Barcelona està preparant un número monogràfic sobre literatura catalana rural. Fa uns dies, al mig de l'Ebre, en el trajecte de Miravet fins a l'Assut, en un paratge que, segons el diccionari, admetria totes les accepcions dels sinònims de rural -agrest, camperol, rústec, silvestre, campanyol, campestre, muntanyenc i selvàtic-, amb un amic que també havia rebut l'encàrrec de col.laborar-hi, ens plantejàvem aquest concepte. Ell, de Tortosa, i jo, de Tarragona, no sabíem -ni sabem- bé a què es refereixen desde el cap i casal quan paren de literatura rural catalana. Suposàvem que, com a punt de partida, tot naixia d'obres actuals com *Camí de Sirga* o les narracions, per posar un exemple, de Maria Barbal.

Per a la majoria de barcelonins està molt clar, tot el que no és la seva ciutat és rural, com es desprèn del llibre d'Ivan Tubau, *El català que ara es parla* s'ha deixat, però, l'afegitó aclaridor al títol, *a Barcelona*. Però, per a la gent de les nostres comarques, les fronteres no estan tan definides. Són rurals les nostres ciutats, pobles i viles? Som rurals els qui després d'escriure un article per ordinador, enviar-lo per fax i transitar per la petroquímica-refineria-central nuclear, agafem el cotxe -entremig de tallades reivindicatives per la situació de les avellanes- i ens mengem, en un restaurant d'un poblet mig perdut, sense pressa, unes costelletes ben tendres amb oli de la collita d'enguany? En definitiva, ¿on són avui en dia els límits, abans diferenciats, entre rural i urbà?

MONTSE PALAU

